

Besl. O. nr. 82

Jf. Innst. O. nr. 74 (2001-2002) og Ot.prp. nr. 51 (2001-2002)

År 2002 den 13. juni holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 3. juni 1977 nr. 50 om arbeidstiden på skip m.m. (EØS-tilpasning)

I

I lov 3. juni 1977 nr. 50 om arbeidstiden på skip vert det gjort følgjande endringer:

Tittelen til lova skal lyde:

Lov om arbeidstiden og hviletiden på skip

§ 1 skal lyde:

§ 1. Området for loven

1. *Loven her gjelder med de nedenfor nevnte unntak arbeidstid og hviletid for sjøfolk som utfører arbeid i skipets tjeneste eller for øvrig om bord eller annet sted i henhold til pålegg av overordnet.*
2. *Drives et skip av flere i fellesskap for egen regning og noen av dem utfører arbeid om bord, regnes disse som sjøfolk. Som sjøfolk regnes også selvstendige oppdragstakere som utfører arbeid om bord i forbindelse med selskapets drift.*
3. *Lovens arbeidstidsbestemmelser gjelder ikke for:*
  - 3.1. *skipsfører og overstyrmann som ikke inngår i skipets brovakt,*
  - 3.2. *maskinsjef som ikke inngår i skipets maskinvakt,*
  - 3.3. *stuert som har minst 3 underordnede eller, dersom det er avtalt mellom selskapenes og sjøfolkenes organisasjoner, et lavere antall,*
  - 3.4. *sjøfolk som er leder av en avdeling om bord med minst 3 underordnede, og hvis tjeneste ikke er delt i vakter.*
  - 3.5. *regnskapsfører (purser),*
  - 3.6. *los som ikke er medlem av besetningen,*
  - 3.7. *lege og tannlege,*
  - 3.8. *person som er tilsatt bare for å gjøre arbeid i samband med sykepleie.*
  - 3.9. *person som bare har plikter i samband med lasten om bord og som ikke er i selskapets tjeneste,*
  - 3.10. *person som bare arbeider for egen regning og som ikke utfører arbeid om bord i forbindelse med skipets drift,*
  - 3.11. *sjøfolk som hører til restaurasjonspersonalet eller kontorpersonalet, når de betegnes som over-*

ordnet i avtale mellom selskapenes og sjøfolkenes organisasjoner.

4. *Loven gjelder ikke for sjøfolk som er tilsatt på:*
  - 4.1. *skip som tilhører Forsvaret og som ikke brukes til ervervsmessig føring av gods eller passasjerer,*
  - 4.2. *skip som er under 15 meter største lengde og som bare brukes i innenriks fart med mindre de er over 10 meter største lengde og er passasjerskip eller fører gods i rute,*
  - 4.3. *fiske- eller fangstfartøyer, når de brukes som slike eller til føring av egen fangst, alene eller i forbindelse med andres,*
  - 4.4. *skip som er bestemt til tilvirkning av fiske- eller fangstprodukter, når de brukes til dette eller til føring av egne fangstprodukter, alene eller i forbindelse med andres,*
  - 4.5. *fritidsbåter,*
  - 4.6. *seilskip uten hjelpemaskin,*
  - 4.7. *hospitalskip, mudderapparater og redningsskøyter, når de brukes som slike,*
  - 4.8. *flyttbare boreplattformer og andre flyttbare innretninger i sjøen.*
5. *Kongen kan i forskrift bestemme at loven her helt eller delvis skal gis anvendelse for sjøfolk som nevnt i fjerde ledd og for ungdom som etter lov 30. mai 1975 nr. 18 (sjømannsloven) kan utføre arbeid i skipets tjeneste.*

§ 2 skal lyde:

§ 2. Definisjoner m.m.

I denne lov betyr:

1. *arbeidstid: den tiden hvor sjøfolk utfører arbeid for skipet,*
2. *brovakt: sjøfolk som utfører vakthold på broen i samsvar med påbud i kapittel VIII i STCW-konvensjonen og i den til enhver tid gjeldende forskrift om vakthold på skip fastsatt med hjemmel i sjøloven § 506,*
3. *døgn: tiden fra kl. 00.00 til kl. 24.00,*
4. *fiske- og fangstfartøy: fartøy som ervervsmessig benyttes til å fange fisk, hval, sel, tang og tare eller andre levende ressurser i sjøen,*

5. *hviletid: tid utenom arbeidstid, ikke iberegnet korte pauser,*
6. *innenriks fart: innsjø- og elvefart i Norge og fart på den norske kyst, unntatt fart på Svalbard og Jan Mayen. Hvis et skip på en del av en reise er i fart utenfor innenriks fart, anses det for å være i utenriks fart hele reisen med mindre dette skyldes en nødsituasjon. Med utenriks fart menes all fart utenfor innenriks fart,*
7. *maskinsjef: den overordnede maskinoffiseren som er ansvarlig for skipets mekaniske framdrift og for drift og vedlikehold av mekaniske og elektriske installasjoner om bord,*
8. *maskinvakt: sjøfolk som utgjør vakten i maskinen eller en ansvarsperiode der vakthavendes fysiske nærvær i maskinrommet kan være, eller ikke være, påkrevd,*
9. *navigatør: offiser med kvalifikasjoner for dekksoffisersertifikat etter bestemmelsene i kapittel II i STCW-konvensjonen,*
10. *offentlige fridager: helgedager, søndager, samt høytidsdager som er fastsatt her i riket. Likt med helgedager regnes tiden fra kl. 15.00 til kl. 24.00 påskeaften, pinseaften, julaften og nyttårsaften,*
11. *overstyrmann: den dekksoffiser som har rang nest etter skipsføreren, og som overtar kommandoen på skipet dersom skipsføreren blir ute av stand til å utføre sine plikter,*
12. *passasjerskip: skip som skal ha sertifikat i henhold til bestemmelsene i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødyktighed m.v.,*
13. *selskap: eieren av skipet eller enhver annen organisasjon eller person, slik som driftsleder eller bareboat-befrakter, som har påtatt seg ansvaret for driften av skipet etter eieren, og som ved overtakelse av slikt ansvar har samtykket i å overta enhver medfølgende plikt og ansvar,*
14. *sjøfolk: personer som er tilsatt i enhver stilling om bord på skip som kommer inn under loven her,*
15. *skiftordning: en arbeidsordning som innebærer at skipets sjøfolk tjenestegjør om bord i et bestemt tidsrom, for så å helt eller delvis avløses av andre sjøfolk, og der sjøfolk som avløses kan forlate skipet,*
16. *STCW-konvensjonen: Internasjonal konvensjon om normer for opplæring, sertifikater og vakthold for sjøfolk av 7. juli 1978 med endringer av 7. juli 1995,*
17. *tariffavtale: en avtale mellom en fagforening og en arbeidsgiver eller arbeidsgiverforening om arbeids- og lønnsvilkår eller andre arbeidsforhold,*
18. *uke: tiden fra mandag kl.00.00 til søndag kl. 24.00,*
19. *vaktordning: en arbeidsordning som innebærer at arbeidstiden for skipets besetning helt eller delvis er delt opp i vakter og hvor hele besetningen normalt skal være om bord.*

§ 3 skal lyde:

§ 3. Alminnelig arbeidstid

1. Den alminnelige arbeidstiden skal være 8 timer i døgnet, med ett døgn hvile i hver uke og hvile på offentlige fridager.
2. Første ledd gjelder ikke for følgende skip:
  - 2.1. skip i innenriks rutefart med skift- eller vaktordninger,
  - 2.2. andre skip med bruttotonnasje under 300, forutsatt at rederiet avgir en skriftlig, bindende erklæring til departementet om å følge bestemmelsene gitt i relevante tariffavtaler inngått mellom arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjoner for samtlige medlemmer av besetningen,
  - 2.3. ved unntak kan den totale alminnelige arbeidstiden i løpet av en periode på høyst 12 uker, likevel ikke overstige 56 timer i uken i gjennomsnitt.

§ 4 skal lyde:

§ 4. Selskapets og skipsførerens ansvar

1. Selskapet skal sørge for at skipsføreren settes i stand til å overholde forpliktelsene etter loven her, herunder dem som gjelder hensiktsmessig bemanning av skipet.
2. Skipsføreren skal påse at bestemmelsene i loven her om sjøfolks arbeids- og hviletid blir overholdt. Skipsføreren skal også sørge for at et eksemplar av loven her og de relevante tariffavtalene finnes om bord og er lett tilgjengelige for sjøfolk som er tilsatt på skipet.

§ 5 nr. 4 vert oppheva.

§ 6 vert oppheva.

§ 7 skal lyde:

§ 7. Ekstraarbeid på grunn av sikkerhetstjeneste

1. Ut over tjeneste etter § 3 kan skipsfører kreve at sjøfolk skal arbeide så mange timer som er nødvendig for direkte å trygge skipets sikkerhet, personer om bord eller frakt, eller for å yte hjelp til andre skip eller personer i nød på havet.
2. Etter første ledd kan skipsføreren sette til side arbeidsordningen eller hviletid som er forutbestemt og kreve at sjøfolk skal arbeide så mange timer som er nødvendig inntil situasjonen er normalisert.
3. I tilfeller som nevnt i første ledd skal, så snart som praktisk mulig etter at situasjonen er normalisert, skipsføreren sikre at sjøfolk som har utført arbeid under en fastsatt hvileperiode, får tilstrekkelig hvile.
4. Sjøfolk plikter å medvirke under håndheving av tollbestemmelser samt karantene- og andre sunnhetsbestemmelser.
5. Navigatører kan på samme måte pålegges ved vaktavløsning å utføre nødvendig arbeid i forbindelse med bestemmelsen av skipets posisjon.

§ 8 vert oppheva.

§ 9 vert oppheva.

§ 10 vert oppheva.

§ 11 skal lyde:

§ 11. Begrensning av nattarbeid for ungdom

Ungdom under 18 år må ikke arbeide mellom kl. 20.00 og kl. 08.00 i større utstrekning enn at vedkommende får minst 9 timers sammenhengende fritid i dette tidsrom. Dette gjelder dog ikke arbeid som nevnt i § 7 første og annet ledd.

§ 12 skal lyde:

§ 12. Hviletid.

1. Hviletiden skal minst være:

1.1. 10 timer i løpet av en hvilken som helst periode på 24 timer, og

1.2. 77 timer i løpet av en hvilken som helst periode på 168 timer.

2. Hviletiden kan deles i to perioder, hvorav én skal være minst seks timer lang, og intervallet mellom fortløpende hvileperioder skal ikke overstige 14 timer.

3. For sjøfolk i vaktordning trenger ikke bestemmelsene i første og annet ledd overholdes i tilfelle av en nødsituasjon eller arbeid som følge av en øvelse eller andre overordnede driftsforhold.

4. Mønstringer, brann- og livbåtøvelser, og andre øvelser pålagt i eller i medhold av lov, skal utføres på en måte som reduserer forstyrrelse av hvileperioder til et minimum og ikke forårsaker tretthet.

5. Når sjøfolk har vært i beredskap, skal de ha en tilfredsstillende hvileperiode i erstatning for den hviletiden som har gått tapt.

§ 13 skal lyde:

§ 13. Registreringsskjema

1. Alle sjøfolk skal få utlevert registreringsskjema som skal utfylles så snart som mulig.

2. Forskrifter om innretning og føring av registreringsskjema for arbeids- og hviletid gis av departementet. Enhver som kan påvise at det har rettslig interesse for ham, skal ha adgang til å gjøre seg kjent med innholdet i registreringsskjemaene og til å få utskrift av de deler av dem som har betydning for ham.

3. Sjøfolk skal motta kopi av de fortegnelsene som gjelder dem, undertegnet av skipsføreren, eller den som skipsføreren bemyndiger.

4. Registreringsskjemaer skal oppbevares av selskapet i minst 3 år etter at de er utfylt. Hvis det er reist sak for retten angående krav på betaling for ar-

beid som er, eller påstås å skulle ha vært innført i skjemaene, skal skjemaene oppbevares utover 3 år inntil saken er endelig avgjort.

5. Dersom det i medhold av denne lovs § 1 femte ledd er gitt forskrifter om innretning og føring av registreringsskjema, gjelder denne paragrafs annet ledd annet punktum, tredje ledd og fjerde ledd tilsvarende.

§ 14 vert oppheva.

§ 15 skal lyde:

§ 15. Tilsynet med at loven overholdes

1. Departementet fører tilsyn med at bestemmelsene i loven her overholdes. Kongen kan gi forskrifter om gjennomføringen av tilsynet.

2. Dersom kontroll av registreringsskjema eller andre forhold tyder på brudd på bestemmelsene om arbeids- og hviletid i §§ 3 og 12 i loven her, skal departementet kreve at det treffes tiltak i den utstrekning det anses nødvendig for å unngå fremtidige brudd, herunder revisjon av skipets bemanning.

§ 16 skal lyde:

§ 16. Fravik fra loven

1. Bestemmelsene i § 12 første og annet ledd kan fravikes til skade for sjøfolk, dersom fraviket er gjort i bindende tariffavtale. Slike fravik skal, så langt som mulig, følge de fastsatte normene, men kan ta hensyn til hyppigere eller lengre fritidsperioder eller til erstatningsfritid for sjøfolk som arbeider om bord på skip på korte sjøreiser.

2. For sjøfolk som inngår i bro- eller maskinvakt skal fravik i tariffavtale fra bestemmelsene i § 12 første ledd være begrenset til minst 6 sammenhengende timer under forutsetning av at ingen slik reduksjon strekker seg over mer enn 48 timer og at hviletiden er på minst 70 timer for hvert tidsrom på sju dager.

3. Dersom det ikke finnes noen tariffavtale eller der Kongen finner at bestemmelsene i tariffavtalen, i forhold til bestemmelsene i § 12 fjerde og femte ledd ikke er tilstrekkelige, kan Kongen fastsette forskrifter for å sikre at sjøfolk får tilstrekkelig hvile.

4. Departementet kan i særskilte tilfeller og etter begrunnet uttalelse fra de berørte sjømanns- og rederiorganisasjoner fravike bestemmelsene i § 12 første og annet ledd på passasjerskip med skiftordning i innenriks fart, herunder fastsette nærmere vilkår for fraviket.

5. Departementet kan for mindre skip tillate fravik fra bestemmelsen i § 3 første ledd når det etter forholdene om bord i det enkelte skip eller typer av skip finnes rimelig og nødvendig.

6. *Departementet kan også for større skip tillate fravik fra bestemmelsen i § 3 første ledd som ledd i prøveordninger og i andre særlige tilfeller.*
7. *Før fravik etter femte eller sjette ledd tillates, skal det innhentes uttalelse fra sakkyndig råd, jf § 17. Likebehandling etter modell av tidligere avgjørelser i rådet om fravik fra bestemmelsen i § 3 første ledd, kan tas av departementet uten at saken blir fremlagt i sakkyndig råd i hvert enkelt tilfelle.*
8. *Fravik etter bestemmelsene i fjerde, femte, sjette og syvende ledd annet punktum i paragrafen her, skal være tidsbegrenset.*

§ 18 skal lyde:

§ 18. Straffebud.

1. Dersom forholdet ikke rammes av strengere straffebud, straffes:
  - 1.1. med bøter en overordnet som forsettlig pålegger noen arbeid i videre utstrekning enn tillatt i eller i medhold av loven her, eller overtrer § 4 annet ledd annet punktum eller § 13 eller forskrifter gitt i medhold av § 13 eller § 15 første ledd.
  - 1.2. med bøter eller fengsel inntil 6 måneder den som forsettlig unnlater å utlevere eller føre, eller gjør en uriktig innførsel i eller gjør uleselig noe som er ført inn i et registreringsskjema, eller ødelegger eller forstikker et registreringsskjema som skal oppbevares i henhold til denne lovs § 13 fjerde ledd.
  - 1.3. som nevnt i nr. 1 og 2 den som forsettlig eller uaktsomt har unnlatt å søke å hindre en overtredelse som der er nevnt.
2. Overtredelse som nevnt i paragrafen her er forseelse uansett straffens størrelse.

Ågot Valle
president

II

I lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontroll med Skibes Sjødygtighet m.v. gjøres følgende endring:

§ 3 annet ledd lyde:

Den alminnelige kontroll med skip som nevnt i § 1 første ledd og de forhold som betinger deres sjødyktighet, og kontroll som nevnt i § 3 a, hører under særskilt direktorat, Sjøfartsdirektoratet, som står under vedkommende departementet. I den utstrekning Kongen bestemmer, gjelder dette også de skip og innretninger som er nevnt i § 1 tredje ledd.

III

I lov 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister gjøres følgende endring:

§ 7 skal lyde:

§ 7. Arbeidstid og hviletid

Lov 3 juni 1977 nr. 50 om arbeidstiden og hviletiden på skip gjelder for skip i dette register.

Den alminnelige arbeidstiden om bord skal ikke overstige 8 timer i døgnet og 40 timer i uken.

Arbeidstid utover alminnelig arbeidstid skal godtgjøres som fastsatt i avtale mellom partene.

Bestemmelsene i paragrafen her med unntak av lov 3. juni 1977 nr. 50 om arbeidstiden og hviletiden på skip § 12 kan fravikes i tariffavtale dersom fraviket er godkjent av departementet.

IV

Lova gjeld frå den tid Kongen fastset.

Sigvald Oppebøen Hansen
sekretær